

Ik praat met jou

In dit thema leren de leerlingen woorden over gevoelens en oefenen ze met gesprekjes voeren over hoe het gaat.

- In *In de klas* leren de leerlingen de belangrijkste woorden en zinnen rondom gevoel en uitwisselen hoe het gaat.
- In *Naar buiten* voeren de leerlingen een mentorgesprekje en vertellen ze hoe ze zich voelen.
- Bij *Slot* kijken de leerlingen terug op het thema.

Dit thema sluit aan bij het thema *Ik op school*.

Inhoud

In de klas

Intro

- 1 Ik leer woorden
- 2 Ik praat mee
- 3 Ik leer woorden
- 4 Ik leer zinnen
- 5 Ik schrijf
- 6 Ik praat met jou
- 7 Ik lees
- 8 Ik speel het spel

Naar buiten

- 9 Start in de klas
- 10 Naar buiten (30 minuten)
- 11 Terug in de klas

Slot

- 12 Ik denk en ik praat

Nodig

In de klas

Voorblad

- 2 Handleiding Praatje
- 3 Gesprekskaartjes
- 4 Handleiding Een-tweetje + Vragen en antwoorden
- 6 Handleiding Dialoog met kaartjes + Gesprekskaartjes
- 8 Handleiding Rendictee + Woorden op papieren

Naar buiten

- 9 Taalkaart *Ik praat met jou*

Doelen

Alfa A

Woordenschat:

- Kent enkele woorden van voorwerpen in de klas.
- Kent enkele woorden om om hulp te vragen en aan te geven wat hij nodig heeft in de klas.

Alfa B

Woordenschat:

- Kent de meest voorkomende woorden die worden gebruikt in de klas en voor instructie.
- Kent de meest voorkomende woorden die worden gebruikt bij praten met andere leerlingen en docenten over schoolse zaken.
- Kent de meest voorkomende woorden die nodig zijn om uit te drukken hoe hij zich voelt.

Alfa C

Woordenschat:

- Kent voldoende woorden om instructies op te volgen.
- Kent voldoende woorden om een gesprekje te voeren met andere leerlingen en docenten over schoolse zaken.
- Kent voldoende woorden om uit te drukken hoe hij zich voelt.

Alfa A	Alfa B	Alfa C
<p>Spreken en gesprekken voeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatie uitwisselen: Kan antwoorden op personalia-vragen (naam, woonplaats, geboorteland, leeftijd, aantal broers/zussen, informatie over school). • Informele gesprekken: Kan een eenvoudig antwoord geven op vragen zoals <i>Hoe gaat het?</i> 	<p>Spreken en gesprekken voeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatie uitwisselen: Kan kort reageren op vragen, zoals <i>Wat doe je graag?</i>, <i>Wat heb je nodig?</i> en <i>Hoe vind je het op school?</i> • Informele gesprekken: Kan reageren op een mededeling of verhaal, zoals <i>Oh wat erg!</i> of <i>Ik ben blij.</i> • Zaken regelen: Kan een afspraak maken met een docent, stagebegeleider, dokter of vriend (wanneer, wat, wie, waar). 	<p>Spreken en gesprekken voeren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatie uitwisselen: Kan een probleem op simpele wijze formuleren, in de schoolcontext, bijvoorbeeld <i>Ik ben te laat want...</i>, <i>Ik vind rekenen moeilijk want...</i>, <i>Ik heb ruzie met... want...</i> • Informele gesprekken: Kan een kort gesprekje voeren met de docent en met medeleerlingen. Kan hierbij iets vertellen over zichzelf, zijn/haar familie, wat hij/zij doet (opleiding/werk) en waar hij/zij woont. • Monologen: Kan in grote lijnen vertellen wat hij doet op school.
<p>Functioneel schrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantekeningen, berichten, formulieren: Kan een spiekbriefje overschrijven ter voorbereiding op een gesprek met de mentor. 	<p>Functioneel schrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantekeningen, berichten, formulieren: Kan van een voorbeeld korte steekwoorden overschrijven ter voorbereiding op een gesprek met de mentor. • Vrij schrijven: Kan in losse woorden iets over zichzelf opschrijven. 	<p>Functioneel schrijven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantekeningen, berichten, formulieren: Kan korte steekwoorden opschrijven ter voorbereiding op een gesprek met de dokter. • Vrij schrijven: Kan schriftelijk antwoord geven op eenvoudige vragen over zichzelf of een klasgenoot, bijvoorbeeld op de vraag <i>Hoe gaat het?</i>

Woorden

Startwoorden	Basiswoorden	Extra woorden
<ul style="list-style-type: none"> • alsjeblieft • begrijpen (ik begrijp het niet) • dank je wel • docent • doe (doen) • ga (gaan) • hallo • ik • ja • je • kom (komen) • meneer • mentor • mevrouw • nee 	<ul style="list-style-type: none"> • bang • blij • elkaar • goed (dat is goed) • goedemiddag • goedemorgen • helpen • hoe (hoe gaat het) • klas • lachen • leerling • leren • lezen • makkelijk 	<ul style="list-style-type: none"> • boos • lastig • mentor • prima

Startwoorden	Basiswoorden	Extra woorden
<ul style="list-style-type: none"> • papier • praten 	<ul style="list-style-type: none"> • moe • moeilijk • Nederlands • samen • school • schrijven • verdrietig • vragen • vrij • ziek 	

In de klas

Intro

Introduceer kort het thema aan de hand van het voorblad en de leerdoelen. Gebruik hierbij eventueel een aantal afbeeldingen van doelwoorden.

1 Ik luister

Luister naar de docent. Wat zie je?

Je ziet docenten die praten met leerlingen en leerlingen die een emotie uitdrukken. Laat de foto's zien aan de leerlingen. Leid het gesprek.

Voorbeeldvragen:

- *Wat zie je?*
- *Wat gebeurt er?*
- *Wie praten er met elkaar?*
- *Waar gaat het gesprek over?*
- *Praat jij zelf wel eens met de docent?*

Praat samen.

Schrijf belangrijke woorden op het bord en laten de leerlingen deze woorden herhalen. Doe dit op de 'ik-wij-jij'-manier: spreek eerst zelf het woord uit, laat het woord klassikaal herhalen en laat de leerlingen het daarna individueel zeggen.

Differentiatie

- Alfa A luistert vooral of geeft antwoord met enkele woorden of ja/nee.
- Alfa B- en C-leerlingen kunnen vragen uitgebreider beantwoorden.

2 Ik praat mee

Nodig: Handleiding Praatje

Luister naar de docent. Praat mee.

Doe het *Praatje* (zie de handleiding).

Doe eerst het eerste deel. Als dat vlot gaat het tweede deel en daarna het derde deel.

Deel 1

Goedemorgen Noor.

Goedemorgen Noor.

Hallo mevrouw.

Hallo mevrouw.

Hoe gaat het thuis?

Hoe gaat het thuis?

Goed!

Goed!

Hoe is je klas?

Hoe is je klas?

Leuk!

Leuk!

Hoe is de les?

Hoe is de les?

Prima!

Prima!

Deel 2

Wat vind je moeilijk?

Wat vind je moeilijk?

Schrijven is moeilijk.

Schrijven is moeilijk.

Wat vind je makkelijk?

Wat vind je makkelijk?

Lachen is makkelijk!

Lachen is makkelijk!

Deel 3

Hallo Ahmed.

Hallo Ahmed.

Goedemorgen meneer.

Goedemorgen meneer.

Hoe gaat het thuis?

Hoe gaat het thuis?

Niet zo goed.

Niet zo goed.

Wat is er dan?

Wat is er dan?

Mijn moeder is ziek.

Mijn moeder is ziek.

Oh, wat naar.

Oh, wat naar.

Ik ben soms verdrietig.

Ik ben soms verdrietig.

Dat is niet fijn.

Dat is niet fijn.

Nee...

Nee...

Kan ik je helpen? Zeg het maar.

Kan ik je helpen? Zeg het maar.

Differentiatie

- Alfa A en Alfa B moeten de zinnen kunnen nazeggen.
- Leerlingen op Alfa C-niveau moeten ook de intonatie goed overnemen.
- Alfa B en Alfa C lezen na twee keer mee met het *Praatje*.

Welke woorden hoor je?

Lees het rijtje woorden voor:

goedemorgen

hallo

thuis

huis

schrijven

lezen

dank u wel

dankjewel

ziek

verdrietig

mijn

fijn

Lees het *Praatje* nog eenmaal voor. De leerlingen omcirkelen wat ze horen. De woorden die in het *Praatje* voorkomen zijn hierboven onderstreept.

Wat hoor je?

Laat de leerlingen daarna de klanken van een aantal woorden benoemen of hun hand opsteken als ze een woord met een bepaalde klank horen, bijvoorbeeld de 'a' van 'naam', 'vragen' en 'graag', de 'uu' van 'uur' en 'dank u wel' of de 'g' van 'graag' en 'woensdag'.

Differentiatie

- Alfa A geeft aan of de klinkers in een woord hetzelfde zijn (bijvoorbeeld bij 'hoe' en 'goed').
- Alfa B en C geven ook van medeklinkers aan of ze hetzelfde zijn.
- Alfa C geeft aan welke klanken in het woord verschillend zijn ('klas' - 'tas').

Lees de tekst. Praat mee.

Lees het *Praatje* nog eens voor en laat de leerlingen meelesen. Lees dan nog eens voor en laat weer meepraten.

3 Ik leer woorden**Nodig: Gesprekskaartjes****Maak samen een woordweb.**

Maak in gesprek met de klas een woordweb van de doelwoorden op het bord.

- Schrijf *Hoe gaat het?* in het midden en laat de leerlingen andere woorden aandragen. Laat hen de kaartjes (zie bijlage) zien en vraag of ze het woord kennen.
- Geef aan welke woorden door alle leerlingen worden overgeschreven en welke woorden extra voor Alfa B/C zijn.

Differentiatie

- Alfa A beantwoordt gesloten vragen. Ze hoeven niet alle woorden over te schrijven.
- Alfa B beantwoordt open vragen. Zij schrijven alle woorden over.
- Alfa C beantwoordt open vragen. Zij schrijven de woorden (deels) uit het hoofd.

Luister naar de docent. Zeg de docent na.

Geef de langere doelwoorden (*ik begrijp het, makkelijk, moeilijk, verdrietig etc.*) extra aandacht. Spreek de woorden uit en laat ze herhalen door de groep en daarna door individuele leerlingen (*'ik-wij-jij'-manier*).

Bied de woorden daarna aan in een zin, zoals *Ik ben verdrietig* en laat ze herhalen door de groep en daarna door individuele leerlingen.

Differentiatie

Alfa C bedenkt zinnen bij de doelwoorden. De zinnen kunnen afkomstig zijn uit de *Praatjes*.

4 Ik leer zinnen**Nodig: Handleiding Een-tweetje + Vragen en antwoorden****Luister naar de docent. Praat mee.**

Doe *Een-tweetje* (zie de handleiding) met de zinnen uit de bijlage. Neem één voor één de vragen en antwoorden uit de bijlage door. Laat elke leerling de vraag en het antwoord herhalen.

Speel vraag en antwoord heen en weer: stel zelf de vragen en laat de leerlingen (klassikaal of individueel) het juiste antwoord teruggeven. Stel eerst vragen waarop de leerlingen met 'ja' moeten antwoorden. Voeg eventueel extra vragen en antwoorden toe als het *Een-tweetje* makkelijk gaat en laat leerlingen antwoorden met 'nee'.

Differentiatie

- Alfa A krijgt vragen die ze kunnen beantwoorden met 'ja'.
- Alfa B antwoordt ook met 'nee' of met hele zinnen.
- Alfa C-leerlingen voegen extra vragen en antwoorden toe.

5 Ik schrijf**Luister naar de docent. Praat mee.**

Praat over de personen uit het *Praatje*. Spreek zinnen uit:

- *Het gaat goed met Noor. Noor is blij.*
- *Het gaat niet zo goed met Ahmed. Ahmed is verdrietig.*

Vraag aan enkele leerlingen hoe zij zich vandaag voelen:

- *Hoe gaat het met jou?*
- *Ben je bang/boos/blij/verdrietig/etc.?*

Hoe gaat het met jou? Schrijf het woord op. Zet een kruisje.

Kijk met de leerlingen naar de emoties op de afbeelding. Bespreek elke emotie en schrijf bij elke emotie een woord op het bord (*boos, verdrietig etc.*).

Model het kruisjes zetten en vertel zelf: *Het gaat goed. Vandaag ben ik blij. Ik kijk: hier zie ik een blij gezichtje. Ik zet een kruisje. Zo. Ik schrijf er bij: 'blij'.* Zet een kruisje bij de juiste afbeelding. Laat daarna de leerlingen dit individueel invullen voor zichzelf.

Vraag daarna aan een paar leerlingen: *Hoe gaat het? Waar heb je een kruisje gezet?*

Luister naar de docent. Kijk naar het briefje.

Bekijk samen met de leerlingen het voorbeeld van een briefje op het werkblad. Vraag aan de leerlingen wat er op het briefje staat en wanneer je zo'n briefje nodig hebt. Laat de leerlingen de antwoorden geven. Gebruik eventueel het woord 'spiekbriefje'.

Luister naar de docent.

Model het maken van een briefje: vertel over gevoelens en hoe het gaat. Bijvoorbeeld: *Ik ga praten met de mentor. Ik ga praten over hoe het gaat. Ik zeg: het gaat goed. Ik neem het briefje mee naar de mentor. Het briefje helpt bij het praten.*

Noteer het briefje op het bord. Onderstreep de doelwoorden, zoals 'het gaat ...', 'goed' en verschillende emoties.

Schrijf een briefje.

Laat de leerlingen zelf een briefje maken. Gebruik eventueel de gesprekskaartjes uit de bijlage als input. De leerlingen kunnen er eventueel ook een tekening bij maken.

Differentiatie

- Alfa A schrijft de doelwoorden over van het briefje op het bord.
- Alfa B schrijft langere woorden over van het bord en gebruikt het ingevulde briefje in het leerlingmateriaal als voorbeeld.
- Alfa C schrijft zinnen uit het hoofd op.

Praat samen.

Besprek samen de briefjes. Wat hebben de leerlingen opgeschreven? Wat is een goed briefje?

6 Ik praat met jou**Nodig: Handleiding Dialoog met kaartjes + Gesprekskaartjes****Luister naar de docent.**

Vertel hoe het gaat aan de klas en besteed vooral aandacht aan hoe het gaat op school:

- *Het gaat goed/niet goed.*
- *Ik ben blij/boos/bang/verdrietig/etc.*
Het gaat goed met mijn familie. Iedereen is gezond.
- *Ik vind taal moeilijk. Ik vind sport makkelijk.*

Stel de vraag *En jij? Hoe gaat het met jou?* aan een gevorderde leerling en laat die op dezelfde manier vertellen hoe het gaat.

Laat alle leerlingen even nadenken over hoe zij zouden vertellen hoe het gaat.

Variatie

Bouw op door eerst alleen te vertellen *Het gaat (niet) goed* plus een emotie te benoemen. Voeg daarna zinnen toe over hoe het gaat op school.

Praat samen. Vertel hoe het gaat.

Maak duo's van leerlingen op verschillende niveaus. Laat ze met drie zinnen aan elkaar vertellen hoe het gaat. De leerlingen kunnen de woorden en zinnen die ze bij *Ik leer zinnen* hebben geleerd, gebruiken als taalsteun.

Doe *Dialoog met kaartjes* (zie de handleiding). Begeleid de leerlingen in het opstarten van een gesprekje. Niet elke kaart hoeft aan bod te komen. De kaarten helpen bij het bedenken van vragen en antwoorden.

Luister naar een andere leerling. Teken: hoe gaat het?/Schrijf op: hoe gaat het?

Geef een gevorderde leerling opdracht om aan de klas te vertellen hoe het gaat. Doe het eventueel eerst nog eens zelf voor. Als minder gevorderde leerlingen zich ook willen voorstellen, kan dat ook. Begeleid hen hierbij. Alfa A en B schrijven de naam van een klasgenoot op en geven aan hoe het gaat met deze leerling door een smiley te tekenen.

Alfa C omcirkelt of het goed / niet goed gaat. Alfa C schrijft ook drie woorden op uit het verhaal van de leerling die aan het woord is.

7 Ik lees**Ronde 1**

Lees de teksten voor. De leerlingen luisteren (en lezen dus nog niet mee). Herhaal eventueel.

Ronde 2

Laat de leerlingen de tekst(en) lezen, zelfstandig, in duo's of onder begeleiding van de docent.

Snelle leerlingen kunnen de tekstjes ook al lezen als ze eerder klaar zijn met oefeningen in de les en lezen nu opnieuw, of doen een schrijfoefening met de teksten.

Differentiatie

- Alfa A leest de dikgedrukte woorden. De docent begeleidt bij het lezen.
- Alfa C schrijft de verhalen (uit het hoofd) over.

Ronde 3

Laat de leerlingen de inhoud van de tekstjes actief verwerken. Kies hiervoor een van de oefeningen (zie de handleiding *Lezen*).

8 Ik speel het spel**Nodig: Handleiding Rendictee + Woorden op grote vellen papier****Luister naar de docent. Speel het spel met de klas.**

Herhaal eerst nog eens mondeling alle woorden met de klas.
Speel daarna het spel *Rendictee* met de klas (zie de handleiding).

Laat de leerlingen daarna uit het hoofd nog eens zeggen hoeveel woorden ze nog kunnen opnoemen die er in het spel voorkwamen. Wie denkt dat hij er het meest weet (6? 7?) mag ze opnoemen. Als hij het niet haalt mag een ander het proberen.

Naar buiten – Ik praat met mijn mentor

Vooraf:

- Maak met elke leerling na lestijd een afspraak voor een mentorgesprek. Als u zelf geen mentor bent van deze leerlingen, licht dan de betreffende collega in over deze buitenopdracht. Vraag aan de collega om afspraken in te plannen.
- Voert een collega de mentorgesprekjes? Geef deze collega dan van tevoren een overzicht met de doelwoorden en -zinnen uit dit thema, zodat de taal van het gesprek aansluit bij wat de leerling heeft geleerd.

9 Start in de klas**Nodig: Taalkaart *Ik praat met jou******Luister naar de docent.******Wat zie je?***

Bekijk samen met de leerlingen de afbeeldingen. Wat zie je? Wat voor soort gesprekken worden er gevoerd? Wie zijn de personen op de afbeeldingen?

Praat met leerlingen over de *Naar buiten*-opdracht: elke leerling voert individueel een gesprekje met zijn mentor. De leerling vertelt hoe het gaat (thuis en op school) en gebruikt daarbij de doelwoorden en -zinnen. Oefen met de leerlingen zinnen die zij kunnen gebruiken bij deze opdracht.

- *Het gaat (niet) goed.*
- *Ik vind ... moeilijk.*
- *Ik vind ... leuk.*
- *Mijn klas is ...*
- *Thuis gaat het ook (niet) goed.*
- *Wilt u me helpen?*

Stap 1. Taal?

Laat de leerlingen de woorden en zinnen die ze willen onthouden hier opschrijven.

Stap 2 en 3. Hoe? Nodig?

Laat leerlingen bedenken hoe ze het gaan aanpakken en wat ze nodig hebben en laat ze dit opschrijven of aanvinken in het formulier. Wanneer gaan ze de opdracht doen en met wie? Moeten er praktische zaken geregeld worden? Zijn de mentorgesprekjes al ingepland? Kunnen de gevorderde leerling hierin eventueel zelf iets doen? Bespreek en laat zo veel mogelijk noteren.

Differentiatie

- Alfa A en B hebben hulp nodig bij het maken van een afspraak.
- Alfa C-leerlingen kunnen zelf op de mentor afstappen en een datum + tijd voorstellen.

Stap 4. Doen!

Laat hier aantekeningen maken voor zichzelf voor wat ze gaan doen, of waar ze op moeten letten (duidelijk praten, niet één maar drie vragen stellen, etc., als geheugensteun). Controleer of bij elke leerling duidelijk is wat hij/zij straks moet doen: laat elke leerling vertellen waar hij naartoe gaat en welke vragen hij daar gaat stellen.

10 Naar buiten

Laat de leerlingen de *Naar buiten*-opdracht doen. Laat ze de opdracht op papier meenemen. Ze kunnen ook het spiekbriefje uit *Ik schrijf* meenemen.

Differentiatie

- Alfa A luistert en loopt mee met B/C-leerlingen.
- Alfa B en C schrijven de informatie op de werkbladen, Alfa A schrijft dit over.
- Alfa B en C stellen ten minste één vraag.

11 Terug in de klas**Hoe ging het?**

Bespreek met de leerlingen de activiteit na. Bespreek met de leerlingen of het gelukt is, wat er goed ging en wat eventueel niet. Besteed hierbij aandacht aan de uitvoering van de opdracht, op inhoud en uitvoering.

- Met wie hebben de leerlingen gepraat?
- Waar hebben ze over gepraat?
- Hebben ze zelf ook een vraag gesteld?
- Hoe was dat (leuk, spannend, goed, niet goed gegaan)?

Laat de leerlingen de kaart invullen. Wat ging goed? Wat kan beter? Wat wil je nog leren of oefenen? De leerlingen schrijven in alle vakjes ten minste één woord.

Slot**12 Ik denk en ik praat****Denk na over de lessen.**

Bespreek met de leerlingen wat ze allemaal gedaan hebben in dit thema. Bespreek wat ze er nog van weten. Vraag wat de leerlingen nog meer zouden willen weten over dit onderwerp en wat ze willen leren. Inventariseer welke woorden ze geleerd hebben in dit thema. Laat ze deze woorden in hun woordenschrift schrijven. Doe nog een activiteit met deze woorden (rendictee, taboe, sorteeroefening, etc.).

Zet kruisjes in het schema.

Laat de leerlingen kruisjes zetten in het schema. Laat leerlingen in groepjes vergelijken wat ze hebben. Of maak klassikaal een inventarisatie.

Differentiatie

Leerlingen vullen in tweetallen het schema in.